

SUOSITUKSIA TOIMENPITEIKSI DIGITAALISTEN MEDIA-ALUSTOJEN SÄÄNTELYN KEHITTÄMISEKSI SUOMESSA

**MEDIA
PLATFORMISATION
& SMALL NATIONS**

HELSINKI,
28-29 OCTOBER 2021

**Communication rights
in the age of digital disruption**

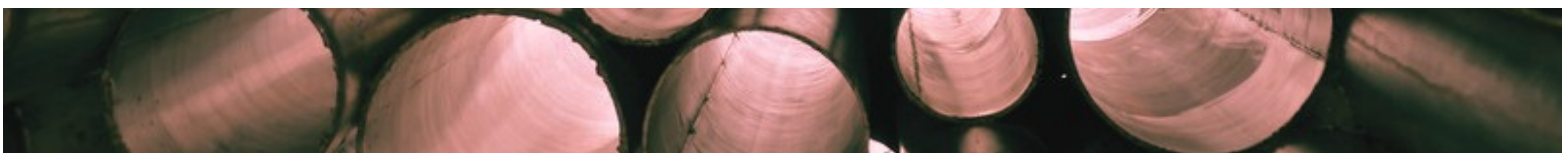
CORDI

<https://cordi.blog/>

KANSALAISTEN VIESTINNÄLLISET OIKEUDET

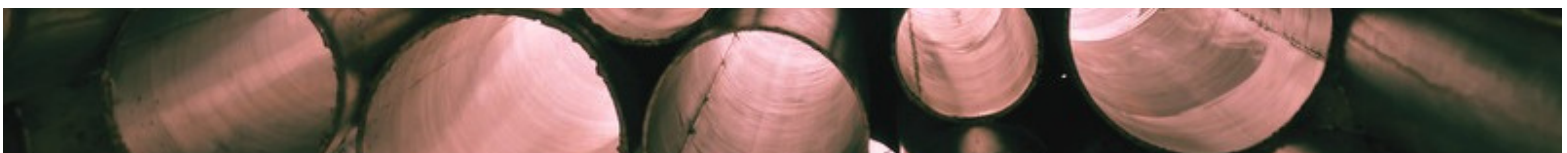
1. Koska sosiaalisen median alustat ovat muodostuneet erottamattomaksi osaksi kansalaisten elämää, julkista keskustelua ja viestintää, kansalaisten mahdollisuudet digitaalisten palvelujen käyttöön on turvattava. Nykyisiä kansalaisten julkisia verkkopalveluja on parannettava ja niiden saatavuutta on lisättävä kirjastoissa, oppilaitoksissa ja muissa julkisissa tiloissa. Nopeiden laajakaistayhteyksien ulottamista kaikkien kotitalouksien ulottuville on nopeutettava. [1] Erityistä huomiota on kiinnitettävä iäkkäiden ja erityistarpeita omaavien kansalaisten sekä kielellisten vähemmistöjen palvelujen saatavuuteen.
2. Kansalaisilla on oltava oikeus saada sosiaalisen median alustoilta totuudenmukaista tietoa. Vihapuheen ja muun lainvastaisen ja vahingollisen sisällön levittäminen on tehokkaasti estettävä samalla kun turvataan kansalaisten sanan- ja ilmaisunvapaus. Tämän toteuttamiseksi on kehitettävä yhteistyötä viranomaisten, media-alan toimijoiden ja faktantarkistusta harjoittavien tahojen kesken. Rikoslakia on tältä osin täydennettävä tarpeen mukaan.
3. Kansalaisilla on oltava mahdollisuus valvoa digitaalisten alustojen kautta kerättyjen heitä koskevien henkilökohtaisten tietojen käyttöä. Kansalaisilla on oltava oikeus määritellä rajat heidät yksityisyyttään koskevien tietojen keräämiselle ja käytölle. Tämä edellyttää, että kansalaisilla on pääsy keskitetysti kaikkeen digitaalisten alustojen heistä keräämään tietoon. Samalla kansalaisille on myös turvattava välineet tietojen käytön valvomiseen.
4. Kansalaisilla on oltava oikeus saada opastusta alustojen toimintatavan, niiden toiminnan rajoitusten sekä niiden yhteiskunnallisten vaikutusten ymmärtämiseen. Tätä edellyttää tehokkaita toimia digitaalisen lukutaidon edistämiseksi kaikilla koulutustasoilla, myös elinikäisen oppimisen ja jatkuvan koulutuksen ohjelmissa. Tämän toteuttamisessa tarvitaan kiinteää yhteistyötä kasvatus- ja koulutusalan toimijoiden ja viranomaisten yhteistyötä alan tutkijoiden ja media-alan toimijoiden kesken.

[1] Ks. Laki laajakaistarakentamisen tuesta, Vp 1262/2020 (Laki laajakaistarakentamisen tuesta 1262/2020 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX ®).

VIESTINTÄPOLITIikka JA VIESTINNÄN SÄÄNTELY

5. Suomen tulee toimia ennakoivasti tehokkaiden digitaalisten alustojen koskevien politiikka- ja sääntelytoimien toteuttamiseksi, jättäen odottamaan EU:n valmisteilla olevien säädösten (Digital Media Services Act, Digital Markets Act) toimeenpanoa.
6. Suomen on vaadittava, että digitaalisen median sisältöjen valvonnan on oltava tehokasta ja sitä koskevien sääntöjen läpinäkyviä. Erityishaasteena ovat pienet kieliyhteisöt, kuten suomi ja maan kielivähemmistöt.
7. Suomen on kehitettävä edelleen kaikkia ikäryhmiä koskevaa koulutuspolitiikkaa, jossa medianlukutaidon opetusta täydennetään digitaalisen informaation lukutaidolla. Tämän toteuttamiseksi tarvitaan yhteistyötä opettajien, tutkijoiden, faktantarkastajien sekä media-alan toimijoiden kesken.

MEDIA-ALAN TALOUS

8. Suomen tulee useiden muiden maiden (kuten Australia, Espanja ja Ranska) esimerkin mukaisesti etsiä menettelytavat, joilla sosiaalisen median alustayhtiöt sitoutuvat korvaamaan perinteisille mediayhtiöille journalististen sisältöjen käytöstä.

9. Suomen tulee useiden maiden tavoin toimia aloitteellisesti EU:ssa ja muilla kansainvälisillä foorumeilla, että digitaalisen median yhtiöt maksavat veroa luomansa taloudellisen arvon mukaan kaikissa maissa joissa ne toimivat.

10. Suomen tulee tukea digitaalisten alustojen ja digitaalisen journalismin piirissä aloittavia pieniä yrityksiä (start-ups), erityisesti kun ne toimivat kotimaisilla tai Suomen vähemmistökielillä.

11. Kansalaisten viestinnällisten oikeuksien turvaamiseksi ja vahvistamiseksi Suomen tulee tukea ei-kaupallisten, julkisomisteisten digitaalisten alustojen teknologian ja toiminnan kehittämistä.

12. Suomen tulee tukea riippumattomia faktantarkistusta kehittäviä hankkeita ja organisaatioita sekä niiden toimintaa erityisesti vaalivalvonnan ja erilaisten kriisien yhteydessä. Tämän toteutumiseksi tarvitaan yhteistyötä riippumattomien faktantarkistajien, akateemisten instituutioiden ja media-alan yritysten kesken, mahdollisesti valtion julkisen tuen turvin.

13. Yhteenvetona: digitaalisia alustoja koskevia politiikkatoimia tulee arvioida kokonaisvaltaisesti. Tämä edellyttää huolellista arviointia alustojen vaikutuksesta Suomen viestintä-alaan ja sen toimintaedellytyksiin laajasti käsitettynä, mukaan lukien vaikutukset työllisyyteen ja kestäväan kehitykseen.

